

Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych/ postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania

Zajęcia 5

Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Wyrok

Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 lipca 1972 r.

I PR 207/72

Łączenie roszczenia rozpoznawanego w zwykłym postępowaniu z roszczeniem podlegającym rozpoznaniu w odrębnym postępowaniu, ustanowionym dla spraw o roszczenia pracowników, jest niedopuszczalne. Jak stąd widać, Sąd nie miał podstaw do zastosowania w stanie faktycznym sprawy art. 194 par. 3 KPC. Dlatego też postanowienie tego Sądu o wezwaniu do udziału w sprawie trzeba uchylić.

[Źródło](#)

Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Skład sądu

Art. 47 § 2 KPC W pierwszej instancji sąd w składzie jednego sędziego jako przewodniczącego i dwóch ławników rozpoznaje sprawy:

z zakresu prawa pracy o:

- ustalenie istnienia, nawiązanie lub wygaśnięcie stosunku pracy, o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy, o przywrócenie do pracy i przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nimi dochodzone roszczenia i o odszkodowanie w przypadku nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy,
- naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu i o roszczenia z tym związane,
- odszkodowanie lub zadośćuczynienie w wyniku stosowania mobbingu;

Przepisy ogólne

Zdolność sądowa i procesowa

Art. 64. KPC

§ 1. Każda osoba fizyczna i prawna ma zdolność występowania w procesie jako strona (zdolność sądowa).

§ 1(1). Zdolność sądową mają także jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

Art. 65. KPC

§ 1. Zdolność do czynności procesowych (zdolność procesową) mają osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 64 § 11. (...)

Przepisy ogólne

Zdolność sądowa i procesowa

Art. 460 § 1 KPC

Zdolność sądową i procesową ma także pracodawca, chociażby nie posiadał osobowości prawnej, a w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zdolność tę ma organ rentowy i wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Przepisy ogólne

Zdolność sądowa i procesowa - pracodawca

Art. 3 KP

Pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników.

Przepisy ogólne

Zdolność sądowa i procesowa - pracodawca

Stroną postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych **nigdy nie jest Skarb Państwa**, lecz państwowa jednostka organizacyjna uprawniona do samodzielnego zatrudniania pracowników, będąca pracodawcą w rozumieniu art. 3 KP, reprezentowana przez jej organ lub inną osobę uprawnioną do działania w określonym zakresie w imieniu pracodawcy (art. 31 KP w zw. z art. 67 § 1 KPC).

Podobnie pracodawcą nigdy **nie jest samorządowa osoba prawna** (gmina, miasto, powiat, samorządowe województwo), lecz odpowiednia samorządowa jednostka organizacyjna (*statio municipi*). (K. Gonera (w:) K. Piasecki (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz. Art. 367–729, Wyd. 7. Warszawa 2016*).

Przepisy ogólne

Zdolność sądowa i procesowa - pracodawca

W orzecznictwie uznano za pracodawcę m.in.:

- sąd rejonowy zatrudniający sędziego (uchw. SN z 23.7.1993 r., I PZP 30/93, OSNCP 1994, Nr 6, poz. 123; por. także wyr. SN z 19.9.1996 r., I PRN 101/95, OSNAPiUS 1997, Nr 7, poz. 112);
- zespół opieki zdrowotnej oraz jego jednostki organizacyjne, jeśli ich kierownicy mają statutowe uprawnienia do nawiązywania, zmiany i rozwiązywania stosunku pracy (wyr. SN z 19.4.1979 r., I PR 16/79, OSNCP 1979, Nr 10, poz. 205);
- agenta prowadzącego placówkę gastronomiczną (uchw. SN z 30.4.1980 r., III PZP 3/80, OSNCP 1980, Nr 10, poz. 182);
- warsztat rzemieślniczy prowadzony przez osobę fizyczną na jej rachunek [uchw. SN(7, zasada prawna) z 6.8.1980 r., V PZP 12/78, OSNCP 1980, Nr 12, poz. 226 z glosami *J. Tyszki*, NP 1982, Nr 1-2, s. 178 oraz *A. Świątkowskiego*, PiP 1982, Nr 11, s. 147];

Przepisy ogólne

Zdolność sądowa i procesowa – pracodawca

- spółkę cywilną i jej wyodrębnione jednostki organizacyjne (wyr. SN: z 7.11.1995 r., I PRN 84/95, OSNAPiUS 1996, Nr 12, poz. 170; z 10.5.1996 r., I PRN 63/95, OSNAPiUS 1996, Nr 23, poz. 355; z 6.2.1997 r., I PKN 77/96, OSNAPiUS 1997, Nr 18, poz. 340; por. też post. SN z 29.1.1999 r., II UKN 507/98, OSNAPiUS 2000, Nr 11, poz. 447); **pogląd ten jest już jednak nieaktualny** (por. wyr. SN z 13.3.2012 r., II PK 170/11, Legalis); występując z powództwem przeciwko pracodawcy będącemu spółką cywilną, pracownik powinien w pozwie oznaczyć jako stronę pozwaną nie tylko spółkę, ale także wszystkich współników; w obecnym stanie prawnym przedsiębiorstwo (art. 551 KC) utworzone w ramach spółki cywilnej nie może zatrudniać pracowników we własnym imieniu i działa na rachunek współników (post. SN z 17.6.2014 r., II UZ 34/14, Legalis);
- szkoły niepubliczne (wyr. SN z 28.5.1998 r., I PKN 158/98, OSNAPiUS 1999, Nr 12, poz. 397; por. także post. SN z 15.5.2002 r., III PZP 7/02, BSN 2002, Nr 5, s. 6); jednakże prowadzone przez stowarzyszenie oświatowe szkoły niepubliczne, które nie mają samodzielności organizacyjnej i majątkowej oraz nie zatrudniają we własnym imieniu pracowników, nie są pracodawcami zatrudnionych w nich nauczycieli (wyr. SN z 14.6.2006 r., I PK 231/05, OSNP 2007, Nr 13–14, poz. 183). (*K. Gonera (w:) K. Piasecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz. Art. 367–729, Wyd. 7. Warszawa 2016*).

Przepisy ogólne

Zdolność sądowa i procesowa – organ rentowy

Przez organy rentowe rozumie się:

- jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, właściwe do wydawania decyzji w sprawach świadczeń,
- wojskowe organy emerytalne oraz organy emerytalne resortów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, a także inne organy wojskowe i organy resortów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości

- właściwe do wydawania decyzji w sprawach, o których mowa w § 2, a także Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Przepisy ogólne

Właściwość rzeczowa i miejscowa sądu

Do właściwości sądów rejonowych, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą sprawy z zakresu prawa pracy o ustalenie istnienia stosunku pracy, o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy, o przywrócenie do pracy i przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nimi dochodzone roszczenia i o odszkodowanie w przypadku nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy, a także sprawy dotyczące kar porządkowych i świadectwa pracy oraz roszczenia z tym związane.

Przepisy ogólne

Właściwość rzeczowa i miejscowa sądu

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd, w którego okręgu ma miejsce zamieszkania strona odwołująca się od decyzji wydanej przez organ rentowy, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których wniesiono odwołanie od *decyzji organu emerytalnego określonego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, wojskowego organu emerytalnego albo organu emerytalnego właściwego w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej*, **właściwy jest sąd, w którego okręgu ma siedzibę ten organ.**

Przepisy ogólne

Udział organizacji pozarządowych

Art. 10. ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy

1. Do zadań Państwowej Inspekcji Pracy należy: (...)

11) prawo wnoszenia powództw, a za zgodą osoby zainteresowanej - uczestnictwo w postępowaniu przed sądem pracy, **w sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy;**

Art. 63(1) KPC

W sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy inspektorzy pracy mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli, a także wstępować, **za zgodą powoda,** do postępowania w tych sprawach w każdym jego stadium.

Przepisy ogólne

Czynności dyspozytywne

Art. 469 KPC Sąd uzna zawarcie ugody, cofnięcie pozwu, sprzeciwu lub środka odwoławczego oraz zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia za niedopuszczalne także wówczas, gdyby czynność ta naruszała słuszny interes pracownika lub ubezpieczonego.

Art. 203 § 4 KPC Sąd może uznać za niedopuszczalne *cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia* tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

Przepisy ogólne

Art. 472 KPC

§ 1. Sąd może wzywać strony, świadków, biegłych lub inne osoby w sposób, który uzna za najbardziej celowy, nawet z pominięciem sposobów przewidzianych przez przepisy ogólne, jeżeli uzna to za niezbędne do przyspieszenia rozpoznania sprawy. Dotyczy to również doręczeń oraz zarządzeń mających na celu przygotowanie rozprawy, zwłaszcza zaś żądania przedstawienia niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy akt osobowych i innych dokumentów.

§ 2. Wezwanie i doręczenie dokonane w powyższy sposób wywołuje skutki przewidziane w Kodeksie, jeżeli jest niewątpliwe, że doszło ono do wiadomości adresata.

Art. 472 KPC

Sąd żąda przedstawienia niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy akt osobowych i innych dokumentów, stosując odpowiednio przepis art. 149¹.

Art. 149 (1) KPC

Sąd może wzywać strony, świadków, biegłych lub inne osoby w sposób, który uzna za najbardziej celowy, z pominięciem sposobów doręczeń przewidzianych w rozdziale 2, jeżeli uzna to za niezbędne do przyspieszenia rozpoznania sprawy. Wezwanie dokonane w ten sposób wywołuje skutki przewidziane w niniejszym kodeksie, jeżeli jest niewątpliwe, że doszło ono do wiadomości adresata w terminach określonych w art. 149 § 2.

Przepisy ogólne

Art. 473 § 1 KPC W sprawach przewidzianych w niniejszym dziale **nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron.**

Art. 246 KPC Jeżeli ustawa lub umowa stron wymaga dla czynności prawnej zachowania formy pisemnej, dowód ze świadków lub z przesłuchania stron w sprawie między uczestnikami tej czynności na fakt jej dokonania jest dopuszczalny w wypadku, gdy dokument obejmujący czynność został zagubiony, zniszczony lub zabrany przez osobę trzecią, a jeżeli forma pisemna była zastrzeżona tylko dla celów dowodowych, także w wypadkach określonych w kodeksie cywilnym.

Art. 247 KPC Dowód ze świadków lub z przesłuchania stron **przeciwno osnowie lub ponad osnowę dokumentu** obejmującego czynność prawną może być dopuszczony między uczestnikami tej czynności tylko w wypadkach, gdy nie doprowadzi to do obejścia przepisów o formie zastrzeżonej pod rygorem nieważności i gdy ze względu na szczególne okoliczności sprawy sąd uzna to za konieczne.

Przepisy ogólne

Orzecznictwo. W orzecznictwie przyjmuje się, że **sprawami o roszczenia związane ze stosunkiem pracy** są m.in. sprawy:

- o ochronę dóbr osobistych pracownika (na podstawie art. 23 i 24 KC), naruszonych przez pracodawcę na skutek przekroczenia granic opinii o pracy (post. SN z 20.5.1988 r., I PZ 11/88, OSNCP 1990, Nr 12, poz. 151 z glosą *K. Korzana*, OSP 1990, Nr 5–6, poz. 248);
- o roszczenie byłego pracownika dotyczące odszkodowania dochodzonego od byłego pracodawcy za utracony dodatek do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach (uchw. SN z 3.2.1989 r., III PZP 54/88, OSNCP 1990, Nr 3, poz. 39);
- z powództwa pracownika, który doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby spowodowanej warunkami pracy, niebędącej chorobą zawodową, dochodzącego od pracodawcy roszczeń odszkodowawczych na podstawie przepisów prawa cywilnego [por. uchw. SN(7, zasada prawna) z 4.12.1987 r., III PZP 85/86, OSNCP 1988, Nr 9, poz. 109 z glosami *J. Broła*, OSPiKA 1988, Nr 9, poz. 191, *Z. Myski*, PiZS 1989, Nr 4–5, s. 79 oraz *T. Wyki*, PiZS 1989, Nr 4–5, s. 83];
- o zobowiązanie do zawarcia przyrzeczonej umowy o pracę lub o naprawienie szkody związanej z odmową zawarcia przyrzeczonej umowy o pracę (uchw. SN z 26.7.1974 r., III PZP 22/74, OSNCP 1975, Nr 2, poz. 23; wyr. SN z 17.7.2009 r., I PK 26/09, OSNP 2011, Nr 5–6, poz. 73). (*K. Gonera (w:) K. Piasecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz. Art. 367–729, Wyd. 7. Warszawa 2016*).

Przepisy ogólne

Definicje

Art. 476 § 5 KPC Przez pojęcie pracownik - rozumie się również:

- członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, osobę świadczącą pracę na podstawie umowy o pracę nakładczą oraz członków rodziny i spadkobierców pracownika, członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej i osoby świadczącej pracę na podstawie umowy o pracę nakładczą, a także inne osoby, którym z mocy odrębnych przepisów przysługują roszczenia z zakresu prawa pracy,
- osobę dochodzącą od zakładu pracy odszkodowania lub ustalenia uprawnień do świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;

Art. 2. KP

Pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.

Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy

Wezwanie do udziału w sprawie

Art. 477 KPC

W postępowaniu wszczętym z powództwa pracownika wezwania do udziału w sprawie, o którym mowa w art. 194 § 1 i § 3, sąd może dokonać również z urzędu. Przewodniczący poucza pracownika o roszczeniach wynikających z przytoczonych przez niego faktów.

Art. 194 KPC

§ 1. Jeżeli okaże się, że powództwo nie zostało wniesione przeciwko osobie, która powinna być w sprawie stroną pozwaną, sąd na wniosek powoda lub pozwanego wezwie tę osobę do wzięcia udziału w sprawie. Osoba wezwana do udziału w sprawie na wniosek pozwanego może domagać się zwrotu kosztów wyłącznie od pozwanego, jeżeli okaże się, że wniosek był bezzasadny.

Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy

Uchwała

**Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych**

z dnia 25 lutego 1999 r.

III ZP 34/98

Dopuszczalna jest apelacja powoda od wyroku, w którym sąd pierwszej instancji na podstawie art. 477(1) par. 2 KPC w związku z art. 8 KP i art. 56 KP zasądził odszkodowanie w miejsce żądanego przywrócenia do pracy i nie oddalił powództwa w żadnym zakresie.

[Źródło](#)

Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych

Sprawy we właściwości sądu rejonowego

Sprawy wszczęte w wyniku wniesienia odwołania:

- o zasiłek chorobowy, wyrównawczy, opiekuńczy, macierzyński oraz pogrzebowy;
- o świadczenie rehabilitacyjne;
- o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej, wypadku w drodze do pracy lub z pracy, wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, wypadku lub choroby zawodowej pozostającej w związku z czynną służbą wojskową (...).

Sprawy we właściwości sądu okręgowego

Przykładowy katalog spraw we właściwości sądu okręgowego:

- **od decyzji ZUS o zawieszeniu postępowania wydanej w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy** służy odwołanie do właściwego sądu okręgowego (uchw. SN z 9.3.2006 r., II UZP 1/06, OSNP 2006, Nr 13-14, poz. 217);
- **sprawy dotyczące umorzenia należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego od osób zobowiązanych do alimentów oraz od osób, które bezpodstawnie pobrały świadczenia z Funduszu (art. 68 ust. 1 ustawy z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych, tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 114 ze zm.)** są sprawami z zakresu ubezpieczeń społecznych w rozumieniu art. 476 § 2 KPC, do rozpoznania których właściwy jest sąd okręgowy – art. 477⁸ § 1 KPC (zob. uchw. SN z 12.7.2005 r., II UZP 6/05, OSNP 2006, Nr 1-2, poz. 2),

Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych

Sprawy we właściwości sądu rejonowego

- (...) albo służbą w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Ochrony Państwa, Służbie Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej i Służbie Celno-Skarbowej;
- o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Sprawy we właściwości sądu okręgowego

- **sprawa, w której organ ubezpieczeń społecznych kwestionuje wysokość zasiłku chorobowego wypłaconego przez płatnika w decyzji zobowiązującej go do złożenia dokumentów korygujących**, nie jest sprawą o zasiłek chorobowy należąca do właściwości sądu rejonowego (art. 477⁸ § 2 pkt 1 KPC), lecz do ogólnej właściwości sądu okręgowego (art. 477⁸ § 1 KPC) (wyr. SN z 12.3.2009 r., II UK 273/08, OSNP 2010, Nr 19–20, poz. 246), (*K. Gajda-Roszczyńska (w:) A. Góra-Błaszczkowska (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz. Art. 1-729 Warszawa 2015*).

Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych

Osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja. Osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, to osoba, **w stosunku do której organ rentowy wydał decyzję, działając bez jej wniosku** (z urzędu, w wyniku kontroli uprawnień). Może tu chodzić o decyzje wydawane w sprawach o ustalenie istnienia ubezpieczenia i obowiązku uiszczenia składek z tego tytułu, o wymiar składek, o wstrzymanie wypłaty świadczeń, o ustalenie obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń albo o ponowne ustalenie prawa do świadczeń lub przyznanie prawa do świadczeń w innym wymiarze po stwierdzeniu błędów organu rentowego lub odwoławczego.

Zainteresowany. Zainteresowany to osoba, która **nie jest adresatem decyzji i w związku z tym nie musiała brać udziału w postępowaniu przed organem rentowym.** Osoba ta **nie była w znaczeniu materialnym stroną postępowania administracyjnego przed organem rentowym**, choć mogła w tym postępowaniu uczestniczyć i dlatego wie o wydaniu decyzji. Organ rentowy nie wydaje decyzji w stosunku do zainteresowanego (nie jest on adresatem tej decyzji), lecz decyzja – chociaż skierowana do innych podmiotów – **swoją treścią wpływa na jego prawa lub obowiązki w taki sposób, że ma on interes prawny w uzyskaniu konkretnego orzeczenia sądowego.** Zainteresowany może wnieść odwołanie od decyzji organu rentowego. Zainteresowany jako osoba, która w postępowaniu przed organem rentowym nie występowała jako strona i wobec której nie została wydana decyzja, ma nie tylko możliwość wstąpienia do procesu (przed sądem) toczącego się z inicjatywy (odwołania) innych osób, ale ma również możliwość wniesienia odwołania (*K. Gonera (w:) K. Piasecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz. Art. 367–729, Wyd. 7. Warszawa 2016*).

Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych

Art. 477(12) KPC Nie jest dopuszczalne zawarcie ugody.

Art. 917 KC Przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania

Art. 478 KPC

W sprawach o naruszenie posiadania sąd bada jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia, nie rozpoznając samego prawa ani dobrej wiary pozwanego.

Art. 344 KC

§ 1. Przeciwno temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, chyba że **prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem.**

§ 2. Roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia.

Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania

Uchwała
Sądu Najwyższego - Izba Cywilna
z dnia 26 lipca 1968 r.
III CZP 52/68

Stosownie do dyspozycji art. 344 par. 1 KC roszczenie posiadacza o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń zależne jest od zgodności posiadania ze stanem prawnym w takim wypadku, gdy po samowolnym naruszeniu posiadania sąd lub inny powołany do rozpoznania spraw tego rodzaju **organ państwowy prawomocnym orzeczeniem stwierdził, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny ze stanem prawnym.**

[Źródło](#)